

Reisverslag van het bezoek aan ons “nieuwe project” in Logoisk:

Het Territoriale Centrum van Sociale Dienst voor Bewoners van het Rayon Logoisk.

1 t/m 12 juli 2024

1. Een opmerking vooraf - eigenlijk een hele paragraaf vooraf. Toen wij het vorig kalenderjaar afsloten was nog niet bekend wat er precies zou gaan veranderen na de sluiting van het Dom Internat in Tarasiki. De verwachting was dat de directeur Olga Sjalkowskaia directeur in een ander Dom Internat zou worden. Nog niet bekend welke. Veel later in het huidige jaar werd duidelijk dat zij als directeur voor de Sociale Dienst in Logoisk ging werken. Dat is natuurlijk niet te vergelijken met het Dom Internat in Tarasiki. Het gaat nu om een sociale dienst in een stad met omliggende dorpen. Een dienst die zorg draagt voor mensen die op een of andere wijze in problemen zijn geraakt. Zij hebben dus geen faciliteiten voor mensen die daar bewoners worden. Er zijn geen faciliteiten voor mensen om er de nacht door te brengen. Zoals u in dit reisverslag kunt lezen gaat het om dagopvang, om begeleiding voor terugkeer in de maatschappij in ruime zin, om hulp aan huis indien nodig, om hulp aan gezinnen die vooral door gebrek aan geld moeilijk mee kunnen komen - denk aan ouders die geen of onvoldoende spullen voor school kunnen aanschaffen voor hun kinderen. We kunnen ons allemaal voorstellen hoe psychisch belastend dit voor die kinderen kan uitpakken, bijna altijd zal uitpakken. Dagopvang ook voor eenzamen. Gymclub voor ouderen om zo lang mogelijk fit te blijven, maar ook om vereenzaming te helpen voorkomen. Dingen zoals wij hier bijvoorbeeld bij de Zuidzorg hebben. Ook dagopvang voor kinderen en volwassenen met beperkingen. Gedurende de korte tijd die wij hadden om wat van de dagelijkse praktijk van Olga te zien zijn we een aantal van de mensen die geholpen worden tegengekomen. Prachtig werk!
En het valt ook nog binnen de ruim geformuleerde doelstellingen van onze stichting.

2. De aanloop was moeizaam. Het was voor de Wit Russische kant ook nog helemaal nieuw. Alle gegevens voor de aanvraag van een humanitair visum op tijd doorgegeven. Het was voor het departement geen enkel probleem om dit te regelen. Ik hoorde van Olga dat ze er op het departement zelfs enthousiast over waren dat we ons contact nog steeds gaande hielden. Ik zal de lezer niet lastigvallen met de kleine obstakels die door de nieuwigheid werden opgeworpen. Alles is uiteindelijk goed gekomen, mede dankzij de alertheid van de visa-consul. Maar ik moest wel 3x naar de ambassade in Den Haag, in plaats van 1 keer.....

3. Op maandag 1 juli met Wizzair naar Vilnius, waar ik 1 nachtje bleef slapen in het hotel bij het vliegveld. Zodoende kon ik de volgende ochtend op een “normale” tijd met de bus naar Minsk. Dat verliep allemaal prima. Ik hoefde voor de bus die ik geboekt had ook niet eerst met de taxi naar het busstation in de stad. Vijf minuten lopen en ik stond bij de bushalte.

Aan de grens ook geen problemen. De Wit Russische douane-dame glimlachte toen ze humanitair in m'n paspoort zag staan en had het nog even over "registratie" maar dat snapte ik niet en zij gaf de moed op. M'n koffers werden niet gecontroleerd.

We waren netjes op tijd in Minsk en met een taxi was ik zo bij Margarita in m'n "tweede thuis".

4. De tweede dag sjouwde Margarita (mijn jaarlijkse gastvrouw) met mij naar het grote gebouw met registratie aan de buitenkant van Minsk. Want een vriendin had haar er telefonisch op gewezen dat er een nieuwe wet was die registratie verplicht stelde ook al bleef je maar een paar dagen. Dat bleek dus helemaal niet waar te zijn: als je op de 10^e dag het land weer verliet was er geen registratie nodig. Waarschijnlijk was dat wat de douane-dame bedoelde toen ze het over registratie had. Een paar uur later waren we dus weer thuis.

5. Donderdag (4^e juli) hebben Vladimir (onze vertrouwenspersoon in Minsk) en ik geld gewisseld en bij hem thuis geluncht. Alles nog eens goed doorgesproken hoe we het met het geld gingen regelen, want het grote verschil zou (waarschijnlijk, dachten we toen nog) worden dat we niet zelf dingen gingen kopen en zelf afrekenen zoals we dat op Tarasiki gewend waren. We hadden eigenlijk nog niet zo'n goed idee wat er gekocht moest worden en hoe dat het allemaal in z'n werk zou gaan.

6. Vrijdag naar Logoisk. Twee keer eerder daar geweest met de stichting Eindhoven-Minsk, jaren geleden. Toen daar het bejaardenhuis bezocht met de muziekgroep Kupalje, die er een optreden verzorgde. Later nog een keer met Vladimir daar geweest voor een lang gesprek met een vrouw die er een sociale dienst wilde gaan oprichten. Dat viel dus niet onder het programma van Eindhoven-Minsk, want het was niet in Minsk maar in Logoisk, een kilometer of 30 buiten Minsk. Dat vond ik toen (al) jammer. Nu dus een nieuwe kans.

Olga Kovaljtsjoek ontving ons enthousiast. Ze legde het een en ander uit van wat er al gedaan werd en wat ze nog meer van plan was. We kregen ook papieren mee om thuis te lezen. Een bundel van wat er gedaan is en een bundel met plannen. Daar gegeten en nog wat rond gekeken. Er was eigenlijk nog niet zoveel om te laten zien. In een van de kamers van het hoofdgebouw zaten twee jonge vrouwen met drie andere: een vrouw van 40 (?) en twee meisjes. Deze drie waren volop aan het creatieve werk en maakten mooie dingen. Een van de meisjes had Down syndroom en de andere op het eerste gezicht niets. Ze had wel een indringende manier van kijken, zei niets maar toonde wel waar ze mee bezig was. De volwassen vrouw zei niets. De beide begeleiders evenmin.

Verder was het een doorsnee kantoorgebouw.

We hebben Olga goed uitgelegd hoe wij gewend waren de financiële zaken af te handelen: goedkeuring voor de aankoop van onze kant, kopieën van de rekeningen naar ons, een schenkingsbrief waar alles nog een keer op een rijtje staat. Zo kunnen wij als stichting een overzicht maken voor de kascontrole en eventuele controle van de KvK. We spreken af dat we de volgende week nog een keer terugkomen en Olga ons dan iets meer laat zien en meer uitleg geeft.

7. Het volgende bezoek is op woensdag (10^e).

We krijgen de eerdergenoemde papieren (hier meteen boven) en Olga neemt ons mee naar een ander gebouw waar een aantal activiteiten namens haar organisatie

worden gehouden. Meteen bij binnenkomst zien we er een van: een gymclubje voor bejaarden. Dat ging bijna hetzelfde als het gymclubje waar ik zelf op zit bij de Zuidzorg.

Heel leuk en zo te zien en te horen met enthousiaste deelnemers – zoals bij ons. Olga vertelt dat ze dit willen uitbreiden. Een ander punt dat ze aanroert: het is nu nog zomervakantie, maar op 1 augustus vindt er een schoolmarkt plaats waar leerlingen de spullen kunnen kopen die ze zelf moeten aanschaffen voor school. Zoals op andere plaatsen, ook in een stad als Minsk, zijn er hier kinderen met ouders die dit allemaal niet zelf kunnen betalen. De organisatie van Olga probeert geld te krijgen van bedrijven om voor de kinderen uit arme gezinnen de schoolspullen te kunnen betalen. De plaatselijke bedrijven worden trouwens daar vaker ingeschakeld bij fondsenwerving. In de bundel van uitgevoerde projecten zie je bij de verantwoording hoeveel er door donoren is betaald. De namen van de donoren worden niet vermeld. Zo is er een project voor gehandicapten: **Inclusieve Ambacht**. Zij leren daar ontdekken wat ze wèl kunnen ondanks hun beperkingen en ze worden de weg naar de arbeidsmarkt gewezen, vanzelfsprekend na een tijd van leren en trainen. Dit project loopt goed en is geheel gesponsord.

Een ander project: **Eiland van Harmonie** genoemd. We hebben het niet aan het werk gezien, maar het doet heel sterk denken aan een sobere manier van **snoezelen**.

Dan is er ook dagopvang voor ouderen waarvan zo'n 50 bewoners dankbaar gebruik van maken. Het verlost ze uit een isolement.

En dit: **Genade door leren**. Het is gericht op gehandicapten, vaak al op leeftijd, die thuis wonen maar wel bedlegerig zijn of aangewezen zijn op een rolstoel. Of zeer ernstig ziek en niet voor zichzelf kunnen zorgen en niemand hebben om dat voor ze te doen. Door goede voorlichting willen ze proberen zulke ziektes en aandoeningen te voorkomen. Maar ook kijken of er iets te doen is aan de moeilijke situatie van degenen die ziek zijn. Wat is er nog mogelijk voor deze mensen om beter met hun situatie om te gaan? Daarvoor hebben ze deskundige hulp nodig die met ze kijken wat kan en hoe de mogelijkheden te bereiken. De medische zorg laat zo te zien nogal wat te wensen over in Wit-Rusland, in elk geval voor de mensen met weinig geld.

Kortom, er is nog van alles te doen en te bereiken.

8. De dag erop vertrek ik met de bus naar Vilnius. Je hoort vaak verhalen over hoelang het wel duurt voordat je door de douane komt. Tot nog toe heb ik er geen vervelende ervaring mee. Dit wordt de eerste keer.

Vlak voordat wij de Wit Russische douane post bereiken is er een bus voor ons. Dan zijn we de gebruikelijke kilometerslange rijen vrachtwagens al voorbij. Ook de 2 kilometer geparkeerde personenauto's. We wachten braaf op onze beurt. Na dik een uur krijgt de andere bus groen licht, dat meteen nadat hij de eerste slagboom half door is omschakelt naar rood. Na een uur of twee krijgen wij groen licht. Als we bij de controlepost komen staat de vorige bus er nog en is er nog niets gecontroleerd. Onze chauffeur meldt dat er geen enkele bus was toen onze voorganger daar aan kwam. Ze hebben net zolang gewacht als wij, alleen 200 meter verder. Na een goed kwartier beginnen ze de andere bus te controleren: iedereen eruit, bagage uit de bus en mee naar binnen. Paspoorten in de aanslag. Het hele proces van uitstappen tot en met weer instappen na de controle duurt 35 minuten. Nu wij – in de wachtstand, want meteen doorgaan zien ze bij deze douane niet zitten. In een andere baan rijden

regelmatig vrachtwagens. Daarop wordt blijkbaar de aandacht gericht, want van de 12 banen voor personenauto's staan er 9 roerloos bij, bij 2 zit er iemand in het hok, maar die doen niets. Wel geteld 1 poort krijgt een auto voor z'n neus en daar wordt iets gedaan, meestal tussen de 5 en 10 minuten en doorrijden maar.

Na zo'n anderhalf uur wachten mogen wij uitstappen met de handbagage en de rest onderuit de bus halen en in een lange rij van de bus naar binnen. Een half uur en alles in orde: we mogen door!

Bij de Litouwse douane gaat het iets sneller, maar toch sterk vertraagd. (Snap je?)

Maar als je dan eenmaal aan de beurt bent duurt het 20 minuten en wij gaan Litouwen binnen. Je bent dan zo in Vilnius en de eerste halte is op loopafstand van het hotel Airinn. Het is ruim 9 uur geleden dat we op het busstation in Minsk instapten. De show aan de grens duurde zowat 8 uren.

Maar zo zie je dat je bij je planning rekening moet houden met zulke wachttijden omdat je anders zomaar je vliegtuig kunt missen. Of als je richting Minsk gaat niet op jouw tijd bij Margarita aankomt: het kan gemakkelijk 6 uur later zijn. Daarom neem ik zowel op de heenweg als op de terugweg geen risico en boek het hotel voor een nacht.

9. De andere ochtend vlieg ik netjes op tijd met Wizzair terug naar Eindhoven, waar mijn collega Pieter me ophaalt.

Heerlijk om weer thuis te zijn, hoe goed ik het bij Margarita en bij Vladimir ook gehad heb en steeds heb.